

**UCHWAŁA NR XL/284/17
RADY MIEJSKIEJ W BYCZYNIE**

z dnia 22 czerwca 2017 r.

**w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Byczyna
na lata 2017-2022**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446 z późn. zm.) i art. 16b, art.17 ust.1 pkt.1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r., poz.930 z późn.zm.), Rada Miejska uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Byczyna na lata 2017-2022, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Byczyny.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

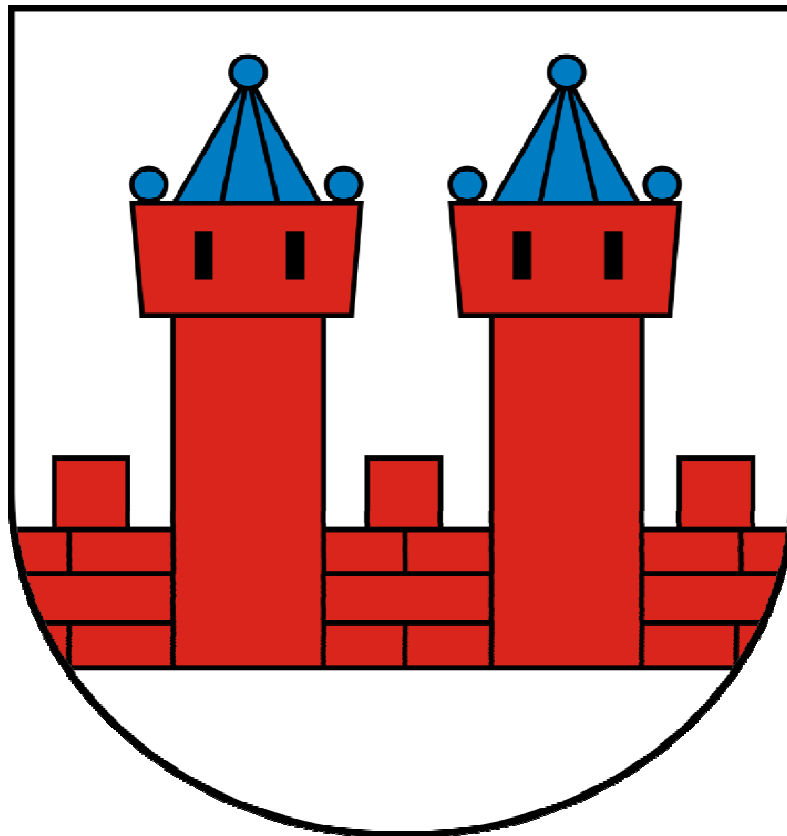
Przewodniczący Rady
Miejskiej w Byczynie

Adam Radom

Załącznik do uchwały Nr XL/284/17
Rady Miejskiej w Byczynie
z dnia 22 czerwca 2017 r.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE BYCZYNA NA LATA 2017 – 2022

Byczyna

Spis treści

Spis treści	2
Wstęp	3
I. Podstawy prawne	5
II. Charakterystyka Gminy Byczyna.....	6
III. Diagnoza problemów społecznych.....	7
1. Demografia	7
2. Pomoc społeczna	9
2.1. Wspieranie rodzin	12
2.2. Rodzinna piecza zastępcza.....	14
2.3. Realizacja programu „Rodzina 500+”	16
2.4. Jednorazowe świadczenie pieniężne z tytułu urodzenia dziecka.....	16
3. Bezrobocie	17
3.1. Centrum Integracji Społecznej.....	18
4. Uzależnienia	19
4.1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	19
5. Niepełnosprawność.....	20
6. Zdrowie.....	21
7. Sytuacja osób starszych	21
8. Edukacja	23
9. Przemoc w rodzinie	24
10. Przestępczość.....	26
IV. Analiza SWOT	28
V. Adresaci strategii	30
VI. Cele strategii	30
VII. Cele operacyjne	32
VIII. Źródła i ramy finansowe działań przewidzianych do realizacji w ramach strategii	36
IX. Monitoring i ewaluacja	36
Spis tabel.....	39

Wstęp

Podstawę prawną niniejszej Strategii stanowią art. 16 b, art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy o pomocy społecznej zwanej dalej ustawą, zgodnie z którą gmina i powiat opracowują i realizują strategię rozwiązywania problemów społecznych.

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2017 – 2022 jest wieloletnim dokumentem programowym, który ma ogromne znaczenie dla bezpieczeństwa społecznego mieszkańców Gminy Byczyna, a w szczególności grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Przyjęcie przez samorząd Gminy Byczyna Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ma istotne znaczenie dla realizacji lokalnej polityki społecznej.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych zorientowana jest na rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną w gminie oraz instytucjami działającymi w szerszym obszarze polityki społecznej między innymi jak: edukacja, polityka zdrowotna, bezpieczeństwo publiczne, pomoc niepełnosprawnym, zapobieganie wykluczeniu społecznemu, polityka równego statusu kobiet i mężczyzn. Działania będą kierowane głównie do środowisk, które pozostają na marginesie życia społecznego, wykluczonych społecznie lub zagrożonych tym zjawiskiem. Pogłębiające się zjawisko ubóstwa rodzin, związane z bezrobociem, problemy egzystencji osób samotnych, starszych i niepełnosprawnych, niedostatek materialny rodzin, uzależnienie i przemoc w rodzinie to trudne problemy społeczne, które stoją do rozwiązania przed władzami samorządowymi oraz instytucjami pomocy społecznej na poziomie lokalnym. Od skuteczności ich rozwiązywania zależy funkcjonowanie wspólnoty samorządowej, jaką stanowi Gmina.

Systemowe podejście do rozwiązywania problemów rodziny powoduje, że dysfunkcje mające w niej miejsce nie są traktowane jako izolowane zjawiska dotyczące pojedynczych osób. Stąd, pomimo wielu różnych form pomocy skierowanych bezpośrednio na jednostkę, podejmuje się także pracę z całą rodziną, gdyż zmiany w jej funkcjonowaniu stanowią szansę na to, że następne pokolenie nie stanie się klientami pomocy społecznej, dlatego też najistotniejszą sprawą jest ochrona i zapewnienie warunków do rozwoju rodziny.

Nie możemy również zapominać, że praca z ludźmi jest bardzo trudna, gdyż jest to praca na ludzkich emocjach wymagająca dużej empatii, wrażliwości i wyrozumiałości.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych na lata 2017 – 2022 jest dokumentem wyznaczającym główne kierunki działań mających na celu zapewnienie mieszkańcom Gminy Byczyna, odpowiedniej jakości życia i zabezpieczenia ich podstawowych potrzeb. Działania te będą kierowane głównie ku środowiskom, które pozostają na marginesie życia społecznego, wykluczonych społecznie lub zagrożonych tym zjawiskiem.

Diagnoza problemów społecznych poprzez obszary strategiczne została sporządzona przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Byczynie, we współpracy z Referatami Urzędu Miejskiego oraz jednostkami administracji publicznej takimi jak:

Powiatowy Urząd Pracy w Kluczborku, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kluczborku, Posterunek Policji w Byczynie, szkoły, Placówkami Opieki Zdrowotnej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy wykorzystaniu własnych materiałów sprawozdawczych, analiz, doświadczenie, wiedzę i kompetencje z zakresu polityki społecznej.

Koordinatorem Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Byczynie.

I. Podstawy prawne

Opracowanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Byczyna na lata 2017-2022 oraz jej wdrażanie, odpowiada właściwym przepisom prawnym, do których należą:

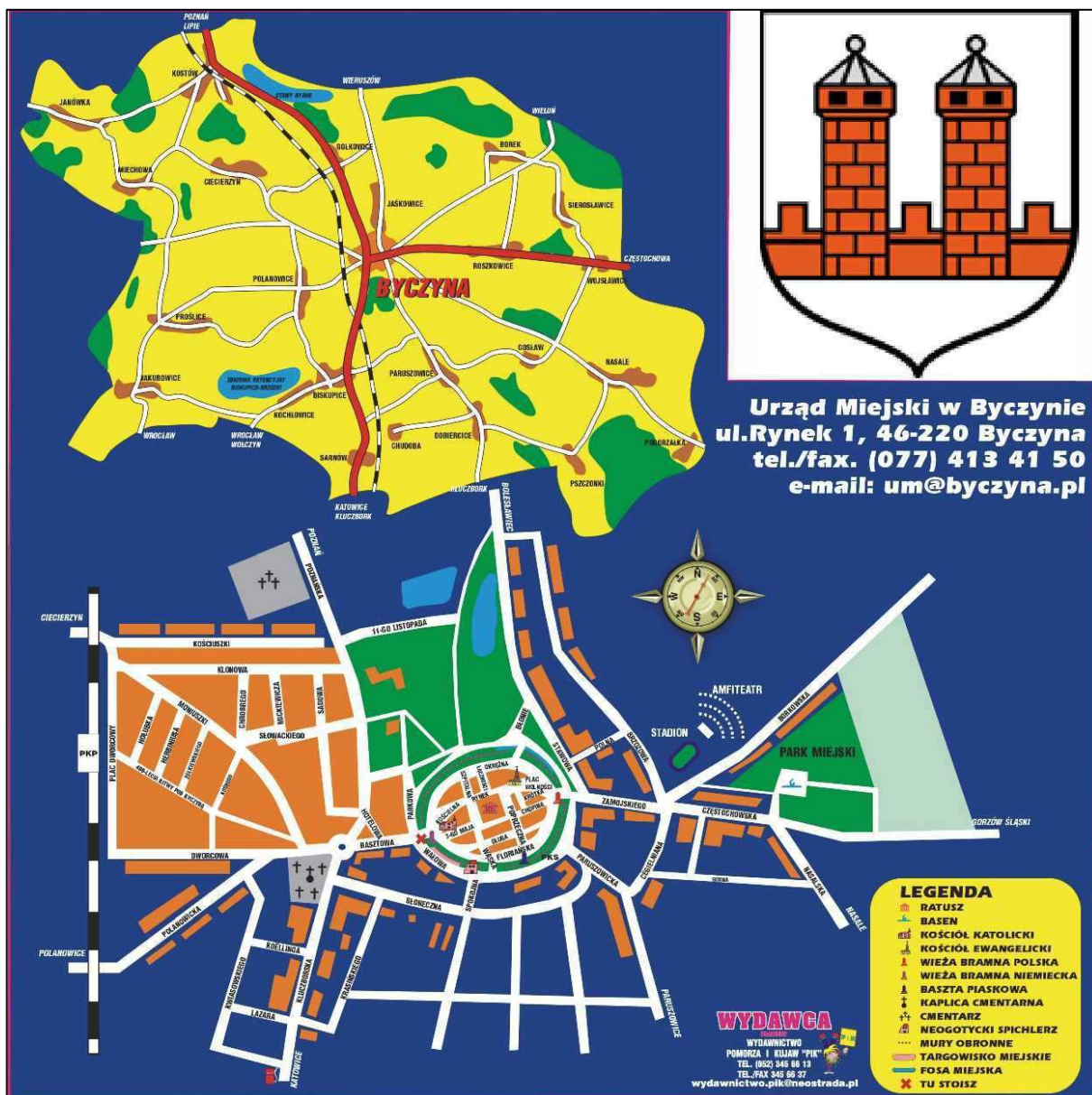
1. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U z 2016 r., poz. 930 z późn. zm.),
2. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016 r., poz. 575 z późn. zm.),
3. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 1817 z późn. zm.),
4. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2016 r., poz. 645 z późn. zm.),
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390);
6. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r., poz. 487),
7. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2016 r. poz. 1943 z późn. zm.),
8. Ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2016 r. poz. 157),
9. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2016r. poz. 1518 z późn. zm.),
10. Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2016 r., poz. 169 z późn. zm.),
11. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1828),
12. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2016 r. poz. 546 z późn. zm.),
13. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2046 z późn. zm.),
14. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1793 z późn. zm.),
15. Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U. z

2016 r. poz. 195 z późn. zm.)

II. Charakterystyka Gminy Byczyna

Gmina Byczyna położona jest w północno-wschodniej części województwa opolskiego, na północno - zachodnim krańcu Wyżyny Śląskiej. W jej skład wchodzi miasto Byczyna i 23 wsie sołeckie. Całkowita powierzchnia gminy to 182,9 km², co stanowi 2,14% obszaru województwa opolskiego. Zamieszkuje 9,4 tysięcy osób, w tym w Byczynie 3 600. Przez teren od północnego-zachodu (od Janówka) poprzez Byczynę aż na południowy - wschód (do Pogorzałki), przebiega pasmo falistych wzgórz. Na północ i południe od nich rozciąga się obszar bardziej płaski, nizinny. Proсна - to największy ciek wodny w gminie, do niej w okolicach Kostowa wpada malutka Pratwa.

Siedzibą władz gminnych jest Byczyna. Urząd Miejski znajduje się w samym centrum, w ratuszu.

III. Diagnoza problemów społecznych

1. Demografia

Na terenie gminy Byczyna mieszka obecnie około 9,4 tysięcy mieszkańców, z czego w mieście około 3,6 tysięcy, a na terenie wiosek około 5,8 tysiąca. Obszar gminy zajmuje 182,9 km² natomiast miasto 5,79 km². W skład Gminy wchodzi 23 wsie sołeckie. Strukturę wieku mieszkańców Gminy Byczyna przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Struktura wieku mieszkańców w latach 2013-2016

Wyszczególnienie	2013		2014		2015		2016	
	Miasto	Wieś	Miasto	Wieś	Miasto	Wieś	Miasto	Wieś

Liczba mieszkańców Gminy Byczyna	3683		5799		3625		5791		3606		5736		3678		5835	
Płeć mieszkańców	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M
Liczba osób w wieku do 19 lat	354	333	620	611	338	317	624	587	311	328	539	619	263	349	537	561
Liczba osób w wieku produkcyjnym	1252	1189	1977	1697	1234	1155	1984	1684	1266	1196	1863	1949	1161	1242	1710	2024
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	159	396	291	603	166	415	294	618	314	191	465	301	455	208	674	329

Źródło: Opracowanie własne na podst. danych z Urzędu Miejskiego w Byczynie

Jak łatwo można zauważyć największą grupę stanowią osoby w wieku produkcyjnym, łącznie na wsi i w mieście jest to ponad 64% ogółu mieszkańców. Ponadto, na uwagę zasługuje fakt, że liczba osób w wieku do 19 roku życia maleje, natomiast liczba osób w wieku produkcyjnym w 2016 jest wyższa niż w 2013, co stanowi dowód na to, że również nasze lokalne społeczeństwo zaczyna „się starzeć”. Z analizy wynika także, że w ciągu 4 ostatnich lat w mieście ubyło 5 osób natomiast na wsi przybyło 36 osób.

Z powyżej przedstawionych danych wynika, że w latach 2013-2014 na terenie naszej Gminy zamieszkiwał większy odsetek mężczyzn niż kobiet. Obecnie sytuacja ta uległa zmianie i kobiety stanowią większą część naszego społeczeństwa.

Tabela 2. Liczba urodzeń i zgonów w latach 2013 - 2016

Rok	Urodzenia	Zgony
2013	91	79
2014	92	94
2015	89	98
2016	96	94

Źródło: Opracowanie własne na podst. danych z Urzędu Miejskiego w Byczynie

Przyrost naturalny to różnica pomiędzy liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów w danym okresie. Jak wynika z wyżej przedstawionych danych w 2013 roku w Gminie Byczyna odnotowano dodatni przyrost naturalny. W 2014 r i 2015 r. liczba urodzonych dzieci była niższa od liczby zgonów. Jest to bardzo niepokojący sygnał.

Tabela 3. Migracje wewnętrzne – odpływ ludności z terenu Gminy Byczyna

	Rok 2013		Rok 2014		Rok 2015		2016	
	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni
Miasto	16	19	26	23	23	24	20	22
Wieś	32	26	52	38	47	36	39	58
Ogółem	48	45	78	61	70	60	59	80
	93		139		130		139	

Źródło: Opracowanie własne na podst. danych z Urzędu Miejskiego w Byczynie

Tabela 4. Migracje wewnętrzne – napływ ludności na terenie Gminy Byczyna

	Rok 2013		Rok 2014		Rok 2015		Rok 2016	
	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni
Miasto	23	29	24	31	38	23	32	27
Wieś	42	36	62	72	56	38	54	49
Ogółem	65	65	86	103	94	61	86	76
	130		189		155		162	

Źródło: Opracowanie własne na podst. danych z Urzędu Miejskiego w Byczynie

Z danych przedstawionych w powyższych tabelach wynika, że saldo migracji wewnętrznej w latach 2013 – 2015 jest dodatnie, co świadczy o tym, że do naszej gminy przybyło więcej mieszkańców niż ją opuściło.

Mieszkańcy Gminy Byczyna w znacznej części borykają się z problemem bezrobocia. Niski poziom wykształcenia i kwalifikacji zawodowych oraz bezradność życiowa potęgują problem alkoholowy, który w znacznym stopniu wpływa na wzrost czynników patogennych związanych z przemoc i przestępczością. Większa część mieszkańców radzi sobie z nowymi problemami, pozostali korzystają ze wsparcia instytucji działających na rzecz rodziny. Z uwagi na szerokie spektrum problemów, udzielana przez poszczególne placówki pomoc traktowana jest jako priorytet, który ma na celu przezwyciężenie bieżących trudności, wskazanie możliwości rozwiązań, zmianę niewłaściwych nawyków oraz nabycie umiejętności radzenia sobie z przeciwnościami losu.

2. Pomoc społeczna

Zadania z zakresu pomocy społecznej w Gminie Byczyna realizuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Byczynie. Podstawowym trzonem jego działalności jest realizacja zadań z zakresu pomocy społecznej w oparciu o instrumenty, określone w ustawie o pomocy

społecznej, a więc podejmowanie takich działań, których celem jest udzielanie osobom różnych form wsparcia, pozwalających na przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie samodzielnie pokonać przy wykorzystaniu własnych umiejętności, możliwości, zasobów i uprawnień. Ośrodek realizuje zadania pomocy społecznej poprzez: tworzenie warunków organizacyjnych funkcjonowania pomocy społecznej, analizę i ocenę zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej, przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń, pobudzanie społecznej aktywności w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz świadczenie pracy socjalnej. Ośrodek może realizować inne zadania, powierzone mu przez właściwe organy na podstawie innych ustaw. Do tych dodatkowych zadań należy realizacja świadczeń pieniężnych na rzecz rodziny w postaci:

- przyznawania dodatków mieszkaniowych i energetycznych,
- przyznawania świadczeń rodzinnych,
- prowadzenia postępowania w sprawie świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego oraz postępowania wobec dłużników alimentacyjnych,
- przyznawania świadczeń wychowawczych,
- przyznawanie Kart Dużej Rodziny,
- przyznawanie Opolskiej Karty Rodziny i Seniora.

W ramach realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z obowiązków ustawowych, realizacji projektów i programów Ośrodek Pomocy Społecznej w Byczynie stara się aktywnie współpracować z różnymi instytucjami, organizacjami w tym pozarządowymi działającymi w tym obszarze. Współpraca ta polega na działaniach interdyscyplinarnych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, wspierania rodzin, osób niepełnosprawnych i innych grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Tabela 5. Liczba osób i rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2013-2016

Rok	Liczba osób	Liczba rodzin
2013	537	326
2014	521	320
2015	465	294
2016	473	376

Źródło: Opracowanie własne OPS w Byczynie

Z przedstawionego zestawienia wynika, że ogólna liczba rodzin beneficjentów pomocy społecznej na przestrzeni lat 2013-2015 malała. Natomiast w roku 2016 wzrosła.

Czynnikami, które stanowią ryzyko marginalizacji lub dowód wykluczenia społecznego są obszary problemowe, zdiagnozowane w rodzinach korzystających z pomocy społecznej.

Obszary te wpływają destrukcyjnie na funkcjonowanie rodziny.

Populacja rodzin, korzystających z pomocy społecznej jest zróżnicowana. Różnorodność dotyczy zarówno struktury wiekowej beneficjentów, liczebności gospodarstw domowych, typów rodzin, także obszarów problemowych, określanymi mianem dysfunkcji rodziny.

Tabela 6. Typy rodzin objętych pomocą społeczną

Typy rodzin		Ogółem			
Rok		2013	2014	2015	2016
Rodziny ogółem		330	336	333	376
O liczbie osób w rodzinie	1	107	123	123	163
	2	54	58	57	55
	3	49	44	44	47
	4	62	65	61	64
	5	35	23	25	30
	6 i więcej	23	23	23	17
Rodziny z dziećmi ogółem		170	163	161	151
Rodziny niepełne ogółem		51	46	45	40
Rodziny emerytów i rencistów ogółem		33	35	31	44

Źródło: Opracowanie własne OPS w Bieczynie

Przedstawione dane wskazują, że gospodarstwa 1 i 4-osobowe są najbardziej narażone na ryzyko trudności życiowych, których samodzielnie nie są w stanie pokonać, co decyduje o konieczności wejścia w system pomocy społecznej. Rodzaj gospodarstwa domowego nie jest jedynym czynnikiem ryzyka socjalnego. Wśród rodzin objętych pomocą społeczną znaczącą pozycję w roku 2013 - 2016 zajmują rodziny z dziećmi.

Tabela poniżej przedstawia zdiagnozowane w latach 2013 -2016 powody trudności życiowych rodzin, uzasadniające przyznanie pomocy.

Tabela 7. Powody przyznania pomocy

Powody trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin			
	2013	2014	2015	2016
Ubóstwo	161	164	148	174
Bezdomność	2	3	1	3

Potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym:	60	53	51	56
- wielodzietność	37	28	30	30
Bezrobocie	214	203	187	173
Niepełnosprawność	73	80	76	92
Długotrwała lub ciężka choroba	51	43	46	80
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, w tym:	48	47	45	54
- rodziny niepełne	41	40	37	39
- rodziny wielodzietne	2	2	2	3
Przemoc w rodzinie	0	0	0	1
Alkoholizm	8	12	7	14
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	3	0	0	6
Zdarzenia losowe	2	0	2	3

Źródło: Opracowanie własne OPS Byczyna

Z przedstawionych danych wynika, że wzorem lat ubiegłych najpoważniejszą trudnością życiową klientów pomocy społecznej jest **ubóstwo oraz bezrobocie**. Ubóstwo i bezrobocie są jednymi z czynników powodujących niedostosowanie społeczne, a zatem brak zaradności życiowej, która zmusza rodziny do korzystania z pomocy społecznej. Długotrwałe wykluczenie społeczne powoduje regres w działaniach zmierzających do ustabilizowania sytuacji bytowej rodzin. Wpływa na to trudna sytuacja na rynku pracy, brak nowych miejsc pracy, kryzys, jak i likwidacja dotychczasowych miejsc pracy. Osoby bezrobotne uzyskują pomoc finansową z tut. Ośrodka i są motywowane w kierunku podwyższania kwalifikacji zawodowych, jak również zdobywanie umiejętności poruszania się na rynku pracy w celu znalezienia zatrudnienia. Następnym czynnikiem korzystania z pomocy społecznej jest **długotrwała choroba, potrzeba ochrony macierzyństwa i niepełnosprawność**.

Analiza zdiagnozowanych obszarów problemowych w kontekście danych z roku poprzedniego wskazuje na wzrost ilość osób niepełnosprawnych i długotrwanie chorych.

2.1. Wspieranie rodzin

Od 2012 w nowej ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zawarte zostały uregulowania prawne dotyczące wspierania rodziny. Ustawa ta określa w jednym akcie prawnym zarówno zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w

wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, jak i zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej, traktując je jako dopełniające się i wzajemnie powiązane. Nową formą wsparcia w rodzinie jest asystent rodziny. Asystentura rodziny polega na towarzyszeniu rodzinie z dziećmi w poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej z wykorzystaniem mocnych stron członków rodziny, zasobów rodziny, pochodzenia, rodziny dalszej, społeczności lokalnej i zasobów instytucjonalnych. Głównym celem asystentury jest podniesienie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych, prowadzenia gospodarstwa domowego, radzenia z sytuacjami dnia codziennego rodziców lub opiekunów dzieci. Efektem powinno być odzyskanie przez osoby przyjmujące pomoc kontroli nad własnym życiem, które pozwala im być samodzielnym oraz tak wypełniać role rodzica, aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i rozwojowi dzieci. Efekt ten jest możliwy do osiągnięcia, przy współudziale rodziny na każdym etapie metodycznego działania: od oceny wstępnej, przez układanie planu pracy i jego realizację po ocenę końcową, dostosowanie pracy do możliwości i kontekstu życia rodziny. Do warunków koniecznych asystentury należy nawiązanie relacji z rodziną, długofalowość pracy, dostosowanie stylu komunikacji i metod działania do faz procesu zmiany. Jeśli warunki organizacyjne pozwalają tylko na pracę kilkumiesięczną warto skupić się na najpilniejszych zdaniami rodziny sprawach, przywracających im socjalne bezpieczeństwo (dostęp do świadczeń lub uzyskanie zatrudnienia, leczenie dzieci, uregulowanie zaległych spraw urzędowych, związanych z sytuacją mieszkaniową i rodzinną itd.). Priorytetem w pracy asystenta z rodziną jest zapewnienie dzieciom stabilizacji i bezpieczeństwa. Rodziny dysfunkcyjne z racji swoich deficytów nie są w stanie prawidłowo wypełniać funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Destrukcyjne i aspołeczne zachowania dorosłych niejednokrotnie zagrażają zdrowiu i życiu dzieci. Rodzice realizują plan pomocy, który w swoim założeniu ma wpłynąć na poprawę sytuacji opiekuńczo-wychowawczej i bytowej.

Podjmując pracę z rodziną szczególną uwagę należy skierować na profilaktykę, czyli wsparcie udzielane rodzinie naturalnej dziecka przed wystąpieniem sytuacji kryzysowej, w konsekwencji której może dojść do zabrania dziecka z domu.

Odnotowano następujące problemy dominujące w rodzinach objętych wsparciem:

- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
- nieumiejętność w gospodarowaniu środkami finansowymi,
- trudności w prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- bezrobocie i ubóstwo,
- alkoholizm.

Wśród rodzin wspieranych przez asystenta są rodziny pełne, w których opiekę nad dziećmi sprawują oboje rodziców pozostających w związku małżeńskim oraz w konkubinacie, a także rodzice samotnie wychowujący dzieci.

Poniższa tabela przedstawia ilość rodzin w poszczególnych latach. Jak można zauważyć wzrosła liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny.

Tabela 8. Ilość rodzin objętych pomocą asystenta rodziny w poszczególnych latach

Rok	2013	2014	2015	2016
Liczba rodzin	10	10	14	15

Źródło: Opracowanie własne OPS Byczyna

Podjęmowane działania powinny być ukierunkowane na wsparcie rodziny naturalnej oraz takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę. Umieszczenie dziecka w systemie pieczy zastępczej nie oznacza bowiem rozwiązania problemu rodziny.

Takie rozwiązanie należy traktować jako przejściową formę zabezpieczenia dziecka.

Mając na uwadze więzi emocjonalne dziecka z rodziną i środowiskiem w takich przypadkach konieczne jest motywowanie rodziców do zmiany oraz tworzenie warunków do prawidłowego rozwoju dziecka w rodzinie naturalnej dających szansę na jego powrót do domu.

2.2. Rodzinna piecza zastępcza

W myśl powołanej ustawy piecza zastępcza jest sprawowana w formie rodzinnej (w rodzinie zastępczej) i instytucjonalnej (w placówce opiekuńczo - wychowawczej). Również w nowy sposób zdefiniowano formy rodzinnej pieczy zastępczej.

Rodzinna piecza zastępcza jest formą zapewnienia opieki dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej. Jest to przejściowa – okresowa forma opieki nad dzieckiem.

W rodzinach zastępczych umieszcza się dzieci, których rodzice zostali trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub gdy władza ta została im ograniczona. Umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu i po uzyskaniu zgody rodziców zastępczych. Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

1) rodzina zastępcza:

- spokrewniona,
- niezawodowa,
- zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa

specjalistyczna,

2) rodzinny dom dziecka.

Wszystkie rodziny na ich wniosek mogą być wspierane na określonych zasadach przez rodziny pomocowe. Rodzina zastępcza zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie, w szczególności:

- traktuje dziecko w sposób sprzyjający poczuciu godności i wartości osobowej,
- zapewnia dostęp do przysługujących świadczeń zdrowotnych,
- zapewnia kształcenie, wyrównywanie braków rozwojowych i szkolnych,
- zapewnia rozwój uzdolnień i zainteresowań,
- zaspokaja jego potrzeby emocjonalne, bytowe, rozwojowe, społeczne oraz religijne, -
- zapewnia ochronę przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w życie prywatne dziecka,
- umożliwia kontakt z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba że sąd postanowi inaczej.

Tabela 9. Rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie gminy Byczyna w latach 2013-2015

Typy rodziny zastępczej		Lata					
		2013		2014		2015	
		Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci
Rodzina zastępcza spokrewniona z dzieckiem		9	10	3	4	7	9
Rodzina zastępcza niespokrewniona z dzieckiem		7	13	2	3	2	3
Rodzina zastępcza zawodowa niespokrewniona z dzieckiem	ogółem	0	0	0	0	0	0
	O charakterze pogotowia rodzinnego	0	0	0	0	0	0
	wielodzietne	0	0	0	0	0	0
	specjalistyczne	0	0	0	0	0	0
Razem		16	23	5	7	9	12

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kluczborku

Z analizy powyższych danych zawartych w tabeli wynika, że na terenie naszej Gminy w latach 2013–2015 nie odnotowano rodzin zastępczych zawodowych niespokrewnionych z dzieckiem. Z kolei liczba rodzin i dzieci w rodzinach zastępczych spokrewnionych z dzieckiem w roku 2014 nieznacznie spadła, natomiast liczba rodzin niespokrewnionych z dzieckiem jest taka sama w latach 2014-2015. W roku 2016 r. nieznacznie wzrosła ilość rodzin zastępczych niespokrewnionych, co przedstawia kolejna tabela.

Tabela 10. Rodziny zastępcze funkcjonujące w 2016 r. na terenie Gminy Byczyna

Typ placówki	2016	
	liczba rodzin	liczba dzieci
Rodzina spokrewniona	7	10
Rodzina niespokrewniona	3	6
Rodzina zawodowa i zawodowa specjalistyczna	0	0
Rodzinny dom dziecka	0	0
Rodziny pomocowe	0	0

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kluczborku

2.3. Realizacja programu „Rodzina 500+”

Od 1 kwietnia 2016 r. w ramach ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci Gmina Byczyna realizuje program rządowy „Rodzina 500+”. Celem programu jest pomoc w wychowywaniu dzieci, a także odwrócenie negatywnego trendu demograficznego w naszym kraju. Poniższa tabela przedstawia dane na dzień 31.12.2016 r. z realizacji programu.

Tabela 11. Realizacja programu „Rodzina 500+” w 2016 roku

Ilość rodzin objętych programem	Ilość dzieci otrzymujących świadczenie
752	1090

Źródło: opracowanie własne OPS

Otrzymywane przez rodzinęsrodki z tytułu wychowywania dzieci znacznie poprawiają sytuację finansową rodzin. Jednak ponieważ nie są one zaliczane do dochodu rodziny przy ustalaniu prawa do innych świadczeń, m.in. z pomocy społecznej, rodzinnych, z funduszu alimentacyjnego, stypendiów dla uczniów i studentów, czy dodatków mieszkaniowych, rodziny te nadal korzystają z różnych form pomocy społecznej.

2.4. Jednorazowe świadczenie pieniężne z tytułu urodzenia dziecka

Na podstawie uchwały nr XXXVI/297/13 Rady Miejskiej w Byczynie z dnia 20 czerwca 2013 r. Gmina Byczyna, chcąc poprawić sytuację demograficzną, wprowadziła dodatkowe świadczenie, tzw. „becik gminny”. Rodzinom zamieszkującym na terenie gminy Byczyna wypłacane jest jednorazowe świadczenie pieniężne na zakup niezbędnych artykułów z tytułu urodzenia dziecka. Na przestrzeni 3 lat funkcjonowania w/w Uchwały z tej formy pomocy skorzystało 239 dzieci.

Tabela 12. Jednorazowe świadczenie pieniężne z tytułu urodzenia dziecka w latach 2014-2016

2014		2 15		2016	
Ilość dzieci	Kwota	Ilość dzieci	Kwota	Ilość dzieci	Kwota
62	61.803,35	88	87.681,28	89	89.000

Źródło: opracowanie własne OPS

3. Bezrobocie

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, osoba bezrobotna to osoba niezatrudniona i nie wykonująca innej pracy zarobkowej, zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli jest osoba niepełnosprawna, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia, co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieucząca się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych lub szkół wyższych w systemie niestacjonarnym, zarejestrowana we właściwym dla miejsca zameldowania powiatowym urzędzie pracy oraz poszukująca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej.

Szczegółowa analiza struktury bezrobotnych w latach 2013–2016 w Gminie Byczyna przedstawiona poniżej pokazuje, że liczba bezrobotnych systematycznie spada, ale i tak stanowi problem gminy.

Tabela 13. Charakterystyka osób bezrobotnych w Gminie Byczyna w latach 2013-2016

Wyszczególnienie	Bezrobotni ogółem				W tym:											
					Osoby niepełnosprawne				Osoby w wieku do 25 lat				Osoby w wieku powyżej 50 lat			
	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016
bezrobotni bez prawa do zasiłku	495	374	364	314	21	16	19	22	101	83	75	59	94	83	94	85
bezrobotni z prawem do zasiłku	53	69	39	34	1	6	2	3	7	4	2	1	20	35	17	15
Razem	548	443	403	348	22	22	21	25	108	87	77	60	114	118	111	100

Źródło: dane z PUP Kluczbork

Powiatowy Urząd Pracy w Kluczborku udziela pomocy osobom pozostającym bez pracy poprzez realizację celów polityki społecznej w zakresie tworzenia miejsc pracy i ograniczenia bezrobocia, w szczególności poprzez: prace interwencyjne, staże, zatrudnienie wspierane, prace społecznie użyteczne, refundację wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy, jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, szkolenia bezrobotnych,

roboty publiczne i inne.

Sytuacja klientów pomocy społecznej, którzy borykają się z problemem bezrobocia jest na bieżąco monitorowana przez pracowników socjalnych. Oprócz całego wachlarza pomocy finansowej i rzeczowej osoby te mogą skorzystać również z udziału w szkoleniach.

3.1. Centrum Integracji Społecznej

Centrum Integracji Społecznej to instytucja powołana po to, by realizować reintegrację zawodową i społeczną poprzez następujące działania:

- kształcenie umiejętności pozwalających na pełnienie ról społecznych i osiągnięcie pozycji społecznych dostępnych osobom niepodlegającym wykluczeniu społecznemu;
- nabywanie umiejętności zawodowych oraz przyuczenie do zawodu, przekwalifikowanie lub podwyższanie kwalifikacji zawodowych;
- naukę planowania życia i zaspokajania potrzeb własnym staraniem, zwłaszcza przez możliwość osiągnięcia własnych dochodów przez zatrudnienie lub działalność gospodarczą;
- uczenie umiejętności racjonalnego gospodarowania posiadanymi środkami pieniężnymi. Do CIS-u mogą zostać przyjęte osoby skierowane tam przez ośrodek pomocy społecznej, który stwierdza, czy spełniają one kryteria wykluczenia społecznego. Podopiecznymi CIS-u mogą być osoby:

- bezdomne, które realizują indywidualny program wychodzenia z bezdomności,
- uzależnione od alkoholu po zakończeniu leczenia odwykowego,
- uzależnione od narkotyków po zakończeniu terapii w zakładzie opieki zdrowotnej,
- chore psychicznie (w rozumieniu przepisów o ochronie zdrowia psychicznego),
- niepełnosprawne (w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych),
- długotrwale bezrobotne (w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy).

Tabela 14. Udział uczestników w latach 2013-2016 w Gminie Byczyna

	lata			
	2013	2014	2015	2016
Gmina Byczyna	37	48	77	77

Źródło: Centrum Integracji Społecznej w Polanowicach

4. Uzależnienia

W znaczeniu potocznym uzależnienie rozumiane jest jako nabyta silna potrzeba wykonywania jakiejś czynności lub zażywania jakiejś substancji, a w szczególności: alkoholu, mówimy wtedy o alkoholizmie, narkotyków, gdzie mówimy o narkomanii, leków w przypadku, których mamy do czynienia z lekomanią. W szerszym znaczeniu za osoby uzależnione uważa się także nadużywające gier hazardowych, seksu, oglądania telewizji, Internetu, zakupów czy też pracy. Oszacowanie skali problemu uzależnienia jest trudne z uwagi na znaczny odsetek osób dotkniętych problemem, które jednak nie szukają wsparcia u profesjonalistów i w instytucjach pomocowych. Skalę tego problemu na terenie gminy Byczyna przedstawimy na podstawie danych z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Byczynie.

Poniższa tabela zawiera dane dotyczące świadczeń zdrowotnych dla pacjentów z terenu Gminy Byczyna w roku 2013-2015 – wykonanie usług zdrowotnych.

Tabela 15. Wykonanie usług zdrowotnych w latach 2013-2016

Wyszczególnienie	2013	2014 r.	2015 r.	2016 r.
Ilość wykonanych usług zdrowotnych	0	0	0	0
Porada terapeutyczna kolejna	0	0	238	280
Porada Instruktora terapii	0	0	0	0
Terapia indywidualna	20	14	19	28
Terapia grupowa dla: uzależnionych -współuzależnionych	0	0	0	1
Skierowanie na oddział odwykowy	0	0	0	0
Sesja terapii rodzin	0	0	0	0
Diagnoza uzależnienia	2	5	8	2
Diagnoza współuzależnienia	0	0	0	0

Źródło :Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Byczynie

4.1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

W pracach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Byczynie uczestniczy 5 członków.

Tabela 16. Podejmowane działania przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Działania	2013	2014	2015	2016
Liczba nowych osób zgłoszonych na Komisję	8	12	16	31
Liczba wysłanych zaproszeń na Komisję	21	28	28	42
Liczba osób z którymi przeprowadzono rozmowy o podjęciu leczenia dobrowolnie	10	10	6	31
Liczba osób skierowanych na przymusowe leczenie	6	7	6	5

Źródło: Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Byczynie

W latach 2013-2016 przeprowadzono w punktach sprzedaży napojów alkoholowych (sklepy, bary) kontrole, wszystkie zgodne z ustawą o wychowaniu w trzeźwość i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

5. Niepełnosprawność

Zgodnie z definicją sformułowaną przez Światową Organizację Zdrowia (WHO): „Osoba niepełnosprawna to osoba, u której istotne uszkodzenia i obniżenie sprawności funkcjonowania organizmu powodują uniemożliwienie, utrudnienie lub ograniczenie sprawnego funkcjonowania w społeczeństwie, biorąc pod uwagę takie czynniki jak płeć, wiek oraz czynniki zewnętrzne”.

Diagnoza tej grupy jest bardzo trudna, ponieważ brak jest pełnych danych w zakresie poszczególnych dysfunkcji. Osoby i rodziny dotknięte problemem niepełnosprawności nie mogą w pełni korzystać z dobrodziejstw życia społecznego z powodu barier architektonicznych i społecznych.

Problemami osób niepełnosprawnych z terenu naszej gminy zajmują się następujące jednostki:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kluczborku,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Byczynie,
- Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Kluczborku,
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
- Hospicjum Domowe

Tabela 17. Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z porad w latach 2013-2015 tylko z terenu Gminy Byczyna

	Lata							
	2013		2014		2015		2016	
	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni
od 0 do 6	1							
od 7 do 15		1						
od 16 do 18								2
powyżej 18	7	7	8	2	1	1		

Źródło: Dane statystyczne – Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Kluczborku

Jak wynika z analizy zawartej w powyższej tabeli z porad Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Kluczborku zarówno w latach jaki i przedziałach wiekowych liczba korzystających jest malejąca.

6. Zdrowie

Na nasze zdrowie indywidualne jak i zbiorowe wpływa wiele czynników. Głównie są to warunki środowiska nas otaczającego, czynniki genetyczne, warunki ekonomiczne, poziom wykształcenia, stosunki międzyludzkie w bliskim otoczeniu i w rodzinie. W mniejszym stopniu jest to dostępność i korzystanie z opieki zdrowotnej.

W zakresie ochrony zdrowia i życia na terenie Gminy Byczyna funkcjonują trzy Przychodnie Lekarskie, gdzie porad udzielają lekarze rodzinni. Są to:

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „REMEDIUM” s.c.

ul. Moniuszki 4, 46-220 Byczyna

NZOZ Poradnia Profilaktyki Medycznej – Wojciech Zaklika

46-220 Byczyna, ul. Dworcowa 4,

Przychodnia „Rodzina” – Anna Gulewicz

46-220 Byczyna, ul. Moniuszki 4/6,

Mieszkańcy Gminy Byczyna korzystają z usług Powiatowego Centrum Zdrowia S.A. w Kluczborku świadczącego usługi medyczne na wysokim poziomie zgodnie zobowiązującymi aktami prawnymi i oczekiwaniami pacjentów, zapewniając im i osobom odwiedzającym, a także personelowi przyjazne oraz bezpieczne warunki pobytu i pracy.

Świadczenia zdrowotne udzielane są świadczeniobiorcom w poradniach specjalistycznych, oddziałach szpitalnych oraz pracowniach diagnostycznych.

7. Sytuacja osób starszych

Starzenie się jest naturalnym procesem w historii gatunku ludzkiego. Odsetek ludzi starzejących się przewyższa wzrost naturalny urodzeń. W okresie 2013-2014 próg starości zaczęły przekraczać osoby z powojennego wyżu, a w okresie 2040-2050 w fazę starości wchodzić zaczną ich dzieci, przedstawiciele tzw. echa powojennego wyżu.

Starość demograficzna

Wyznacznikiem starości demograficznej (inaczej społecznej) są zauważalne zmiany dokonujące się w strukturze wieku ludności, a polegające na wzroście udziału ludzi starych

w ogólnej liczbie ludności. Proces ten spowodowany jest z jednej strony stopniowym wydłużaniem przeciętnej długości życia (przez co okresu starości dożywają coraz większe grupy ludzi- jest to tzw. starzenie się od góry piramidy wieku ludności), z drugiej natomiast spadkiem dzietności (przez co zwiększają się udział osób starych względem młodszych generacji- jest to tzw. starzenie się od dołu piramidy wieku ludności).

Według terminologii ONZ starzenie społeczeństwa zaczyna się, gdy udział ludności w wieku powyżej 65 lat przekroczy 7% ogółu. „Magiczne” 7% stanowi próg starości demograficznej, natomiast przekroczenie 10% wskaźnika oznacza zaawansowaną starość demograficzną.

Konsekwencje kulturowe obejmują zagadnienia udziału ludzi starych w życiu całego społeczeństwa. Ludzie starsi nie zajmujący się pracą zawodową chętnie rozwijają swoje zainteresowania turystyczne, hobbystyczne, kulturalne, edukacyjne, które na terenie Gminy Buczyna realizują w ramach uczestniczenia w spotkaniach i członkostwa w Związku Emerytów i Rencistów. Konsekwencje socjalne starzenia się ludności to większe zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze, socjalne. Należy zaznaczyć, że na terenie Gminy Buczyna usługi opiekuńcze przyznawane są osobom, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a były jej pozbawione.

Tabela 18. Liczba osób objętych wsparciem w postaci usług opiekuńczych w latach 2013-2016

	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016
Liczba osób	8	10	14	24

Źródło: opracowanie własne – dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Buczynie

Powyższe dane obrazują wzrost liczby osób korzystających ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej w Buczynie w postaci usług opiekuńczych w latach 2013 – 2016. Wymieniony wzrost liczby beneficjentów koreluje dodatnio ze wzrostem środków przeznaczonych na pokrycie kosztów świadczonych usług opiekuńczych. Formalne wsparcie świadczone w miejscu zamieszkania seniora nie zawsze okazuje się wystarczające i wymagane jest zapewnienie stałej opieki w postaci pobytu w domu pomocy społecznej.

Należy zauważyć, że z uwagi na konieczność ponoszenia odpłatności przez Gminę za mieszkańca przebywającego w domu pomocy społecznej liczba osób kierowanych do placówek stacjonarnych jest znacznie mniejsza od istniejących potrzeb.

Tabela 19. Liczba osób skierowanych i przebywających w domach pomocy społecznej oraz odpłatność gminy za pobyt mieszkańców w tego rodzaju placówkach stacjonarnych w latach 2013-2016

	2013	2014	2015	2016
Liczba osób przebywających w DPS	13	11	12	17
Odpłatność gminy za pobyt w DPS (zł)	238.191	246.588	266.303	297.415

Źródło: Opracowanie własne – dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Buczynie

Analizując powyższe dane odnosząc liczbę osób przebywających w danym roku w jednostce stacjonarnej do kwoty odpłatności poniesionej przez Gminę należy stwierdzić tendencję wzrostową kosztów opłat za pobyt mieszkańca przy spadku liczby osób i skierowanych i przebywających. Za bezpośrednią przyczynę owej korelacji ujemnej pomiędzy ilością osób przebywających w DPS a kosztami ponoszonymi przez Gminę należy uznać wzrost kosztów utrzymania rezydenta w DPS. Ośrodek kieruje do placówki jedynie te osoby w przypadku, których brak jest możliwości zapewnienia całodobowych usług w miejscu zamieszkania odpowiadającym potrzebom Klienta.

8. Edukacja

Aktualna sieć przedszkoli, szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego zaspakaja rzeczywiste oczekiwania społeczne. Jednak niż demograficzny oraz ciągle poszukiwanie rozwiązań zmierzających do podnoszenia jakości pracy szkoły uzasadniają potrzebę wypracowywania nowych racjonalnych rozwiązań w zakresie optymalizacji sieci placówek oświatowych.

Placówki

W latach 2013-2016 na terenie Gminy Byczyna funkcjonowały placówki oświatowe:

1. Publiczna Szkoła Podstawowa w Byczynie im. Jana Zamojskiego, ul. Poznańska 6,
2. Zespół Szkół Gimnazjalno – Licealnych w Byczynie ul. Borkowska
3. Szkoła Podstawowa w Roszkowicach.
4. Szkoła Podstawowa w Biskupicach
5. Publiczne Przedszkole w Byczynie u. Stawowa 14
6. Oddział Przedszkolny w Dobiercicach
7. Oddział Przedszkolny w Nasalch
8. Oddział Przedszkolny w Roszkowicach przy szkole
9. Oddział Przedszkolny w Biskupicach przy szkole
10. Publiczna Szkoła Podstawowa w Kostowie
11. Gimnazjum w Kostowie
12. Oddział Przedszkolny przy PSP Kostów
13. OHP w Polanowicach
14. Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Mysia Wieża”

Tabela 20. Liczba uczniów w placówkach oświatowych

Rok szkolny	2013/2014		2014/2015		2015/2016	
	Ilość ogółem	Ilość uczniów niepełnosprawnych	Ilość ogółem	Ilość uczniów niepełnosprawnych	Ilość ogółem	Ilość uczniów niepełnosprawnych
Publiczna Szkoła Podstawowa w Byczynie	286	11	286	7	312	6
Zespół Szkół Gimnazjalno-Licealnych w Byczynie	389	6	247	11	212	6
Szkoła Podstawowa w Roszkowicach	65	1	61	1	57	1
Szkoła Podstawowa w Biskupicach	80	5	82	3	85	4
Publiczne Przedszkole w Byczynie	152	0	153	0	120	0
Oddział Przedszkolny w Dobiercicach	24	0	23	0	16	0
Oddział Przedszkolny w Nasalach	14	0	12	0	17	0
Oddział Przedszkolny w Roszkowicach przy szkole	21	0	20	0	24	0
Oddział Przedszkolny w Biskupicach przy szkole	18	0	23	0	22	0
Publiczna Szkoła Podstawowa w Kostowie	50	1	65	0	63	2
Gimnazjum w Kostowie	11	1	18	1	29	0
Oddział przedszkolny przy PSP w Kostowie	29	0	20	0	20	0
OHP w Polanowicach	49	0	37	0	41	0
Niepubliczny punkt Przedszkolny „Mysia Wieża”	0	0	25	1	25	0

Źródło: Dane uzyskane z placówek oświatowych w Gminie Byczyna

Analiza zawartych danych wskazuje, że w Gminie Byczyna ilość uczniów zmniejsza się corocznie. Dokonując porównania roku 2013 z rokiem 2016 ilość uczniów w Gminie Byczyna zmniejszyła się aż o 145 osób.

9. Przemoc w rodzinie

Przemoc rozumiana jest jako akt godzący w wolność osobistą jednostki i zmuszanie jej do zachowań niezgodnych z własną wolą. Przenosi się ona również na grunt rodzinny i jest w nim często spotykanym zjawiskiem, niezależnym od kultury, środowiska, wyznania, wykształcenia, poziomu intelektualnego czy przynależności do grupy społecznej. Przemoc w rodzinie to niewątpliwie zachowanie, które poniża jednostkę, powoduje obrażenia fizyczne, często jednocześnie naruszając w ten sposób prawo. Rzadko jest to incydent jednorazowy.

Zazwyczaj staje się jednym z wielu ogniw łańcucha agresji.

Na terenie Gminy Byczyna, zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele:

- Ośrodka Pomocy Społecznej w Byczynie
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Sądu w Rejonowego Kluczborku
- Posterunku Policji w Byczynie
- Oświaty
- Służby zdrowia
- organizacji pozarządowych

Zespół interdyscyplinarny jest elementem tworzonego przez gminę systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i realizuje działania określone w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie oraz realizatorem zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Zjawisko przemocy domowej w liczbach

Precyzyjne określenie rozmiarów przemocy w rodzinie jest trudne. Korzystając jednak z dostępnych źródeł informacji, takich jak: statystyki Policji (przeprowadzone interwencje, uruchomione procedury „Niebieskie Karty”), czy dane zbierane przez podmioty (instytucje i organizacje) udzielające pomocy ofiarom przemocy w rodzinie, a także ogólnopolskie badania populacyjne można starać się oszacować skalę zjawiska przemocy domowej.

Tabela 21. Zestawienie danych dotyczących procedury „Niebieskie Karty” w okresie od 2013 roku do 2016 r. na terenie Gminy Byczyna

	2013	2014	2015	2016
Liczba powołanych grup roboczych	4	10	7	1
Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta” przekazanych do Przewodniczącego Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Byczynie – ogółem	7	14	17	11
w tym wypełniony przez				

przedstawiciela:				
- jednostki organizacyjnej pomocy społecznej	0	2	7	1
- policji	6	9	8	10
- gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych	0	0	1	0
- oświaty				
- PCPR	1	3	1	0
Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”	8	14	3	6

Źródło: Dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Byczynie

Wśród osób podejrzanych o stosowanie przemocy wobec najbliższych znaczącą większość stanowią mężczyźni i oni również wiodą niechlubny prym w liczebności, gdzie stanom nietrzeźwości towarzyszą zachowania agresywne.

Najczęściej powodem zakończenia procedury „Niebieskie Karty” było ustanie przemocy w rodzinie i uzasadnione przypuszczenie o zaprzestaniu dalszego jej stosowania albo rozstrzygnięto o braku zasadności podejmowania działań .

Monitorowanie sytuacji rodziny, wobec których zakończono procedurę „Niebieskie Karty” odbywa się najczęściej przez pracowników socjalnych oraz dzielnicowego.

10. Przestępczość

Przestępczość – jest to zbiór czynów zabronionych ustawowo pod groźbą kary, a popełnionych na obszarze danej jednostki terytorialnej. Przestępczość jest zjawiskiem społecznym. Charakteryzuje się następującymi cechami:

- stanowi zagrożenie dla obowiązującego porządku prawnego,
- wyraża się we wzroście liczby osób, które popełniły przestępstwa w stosunku do ogółu ludności.

Wyróżnić można kilka czynników wpływających na zjawisko przestępczości. Zalicza się do nich gęstość zaludnienia, udział kobiet i nieletnich w ogólnej liczbie ludności, a także poziom urbanizacji, bezrobocie, ubóstwo, poziom zamożności oraz warunki życia ludności.

Tabela 22. Zestawienie przestępstw popełnionych na obszarze Gminy Byczyna

Przestępstwa	2013	2014	2015	2016
Liczba przestępstw ogółem	143	113	113	99

Przestępstwa drogowe wypadki	6/ 2 zabitych	9/2 zabitych	7/9 zabitych	b/d
Kradzież z włamaniem	13	9	4/2	8
Rozboje, wymuszenia	0	0	8	2
Przestępstwa narkotykowe	0	1	0	0
Kradzieże	17	18	13	6
Nieletni kierowcy	53	31	brak statystyki	brak statystyki

Źródło: Dane PP Byczyna

Z danych zawartych z powyższej tabeli wynika, że ogólna liczba przestępstw w latach 2014-2015 była niższa niż w latach ubiegłych. Nastąpił również znaczny spadek kradzieży wraz z włamaniem w stosunku do lat wcześniejszych. Zanotowano również znaczny spadek nieletnich kierowców.

Wykroczenie – jest czyn społecznie szkodliwy, zabroniony przez ustawę obowiązującą w czasie jego popełnienia pod groźbą kary aresztu, ograniczenia wolności, grzywny lub nagany. Nie popełnia wykroczenia sprawca czynu zabronionego, jeżeli nie można mu przypisać winy w czasie czynu.

Tabela 23. Zestawienie wykroczeń popełnionych na obszarze Gminy Byczyna

Wykroczenia	2013	2014	2015
Liczba wykroczeń ogółem	660	673	640
Wykroczenia przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu	42	38	45
Wykroczenia przeciwko osobie	18	9	15
Wykroczenia przeciwko zdrowiu	0	0	1
Wykroczenia przeciwko mieniu	36	51	43
Wykroczenia przeciwko obyczajności publicznej	20	14	24
Ust. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	40	40	47
Wykroczenia drogowe	444	419	405
Sprawcy wykroczeń niewykrytych	28	40	37
Pouczenia	138	147	133
Inne wykroczenia	13	15	30

Źródło: Dane PP Byczyna

Na podstawie danych Posterunku Policji w Byczynie liczba wykroczeń popełnianych na obszarze Gminy Byczyna wyraźnie się obniża. W roku 2015 odnotowano aż o 20 wykroczeń mniej niż w roku 2013. Wyraźny wzrost zaobserwować można w wykroczeniach przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu, przeciwko mieniu oraz w wykroczeniach dot. ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

IV. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest podstawą do zdiagnozowania i sformułowania podstawowych problemów i zagadnień strategicznych. Jest skuteczną metodą identyfikacji słabych i silnych stron organizacji oraz badania szans i zagrożeń, jakie stoją przed polityką społeczną gminy. Analiza SWOT zawiera określenie czterech grup czynników:

„mocnych stron” - uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią silne strony polityki społecznej i które należy wykorzystać sprzyjając będą jej wzmocnieniu;

„słabych stron” - uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią słabe strony polityki społecznej,

i które nie wyeliminowane będą ją osłabiać;

„szans” - uwarunkowań zewnętrznych, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności gminy, ale mogą być traktowane jako szanse i przy odpowiednio podjętych działaniach, wykorzystane jako czynniki sprzyjające rozwiązywaniu problemów społecznych;

„zagrożeń” - uwarunkowań zewnętrznych, które także nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności gminy, ale które mogą stanowić zagrożenie dla rozwiązywania problemów społecznych.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - dobrze zdiagnozowane problemy społeczności lokalnej, działalność instytucji pracujących na rzecz osób potrzebujących, - współpraca z Urzędem Miejskim, - współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rodzin, - dostępność do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego, - wykwalifikowana i kompetentna, stale doskonaląca swoje umiejętności kadra pomocy społecznej, - dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez pracowników służb pomocy społecznej, pedagogów 	<ul style="list-style-type: none"> - niska aktywność społeczna i zawodowa mieszkańców, - niewystarczający system informacyjny, koordynacji i współpracy między instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi - mała świadomość i gotowość społeczna w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej, - istnienie szarej sfery zatrudnienia, - brak nawyków korzystania z rodzinnego poradnictwa specjalistycznego, - brak socjoterapii dla młodzieży zagrożonej demoralizacją, - niewystarczająca liczba mieszkań socjalnych,

<p>szkolnych,</p> <ul style="list-style-type: none"> - otwartość ośrodka pomocy społecznej i samorządu gminnego na współpracę ze środowiskiem lokalnym, - ogólnie dostępna oferta pomocy i różnorodność form <p>wsparcia w zakresie bezrobocia, uzależnień, przeciwdziałania przemocy w rodzinie i innych problemów dotyczących mieszkańców;</p> <ul style="list-style-type: none"> - oferty sportowe i kulturalne oraz baza lokalowa - funkcjonowanie na terenie miasta placówek służby zdrowia, - wdrażanie programów i projektów ukierunkowanych na rozwiązywanie problemów mieszkańców Byczyny - otwartość na nowe rozwiązania. 	<ul style="list-style-type: none"> - brak poradni rodzinnych, - wysoki poziom długotrwałego bezrobocia i wysoka stopa bezrobocia.
<p>SZANSE</p>	<p>ZAGROŻENIA</p>
<ul style="list-style-type: none"> - wzrost jakości usług świadczonych przez podmioty realizujące zadania pomocy społecznej, - regulacje prawne bardziej przyjazne rodzinie, - zmiana mentalności społecznej w kwestii postrzegania rodzin dysfunkcyjnych, - wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę, - funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych, - możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych, - prospołeczna polityka państwa, - rozwijający się wachlarz instrumentów prawnych w zakresie pomocy społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> - alienacja społeczna, - preferowanie konsumpcyjnego stylu życia, - ubożenie społeczeństwa i osłabianie się funkcji opiekuńczej rodziny, - niekorzystne zjawiska demograficzne, - brak perspektyw kształcenia adekwatnego do późniejszych możliwości zatrudnienia, - rosnące bezrobocie, - niestabilny system prawny w zakresie wspierania rodziny i pomocy społecznej, - niewydolność systemu wymiaru sprawiedliwości, - brak świadomości problemu i umiejętności szukania pomocy przez rodziny dysfunkcyjne, - rosnąca ilość rodzin wieloprotblemowych, - uzależnienie rodzin od pomocy społecznej oraz zjawisko tzw. „dziedziczenia biedy”, - brak dostatecznych środków finansowych

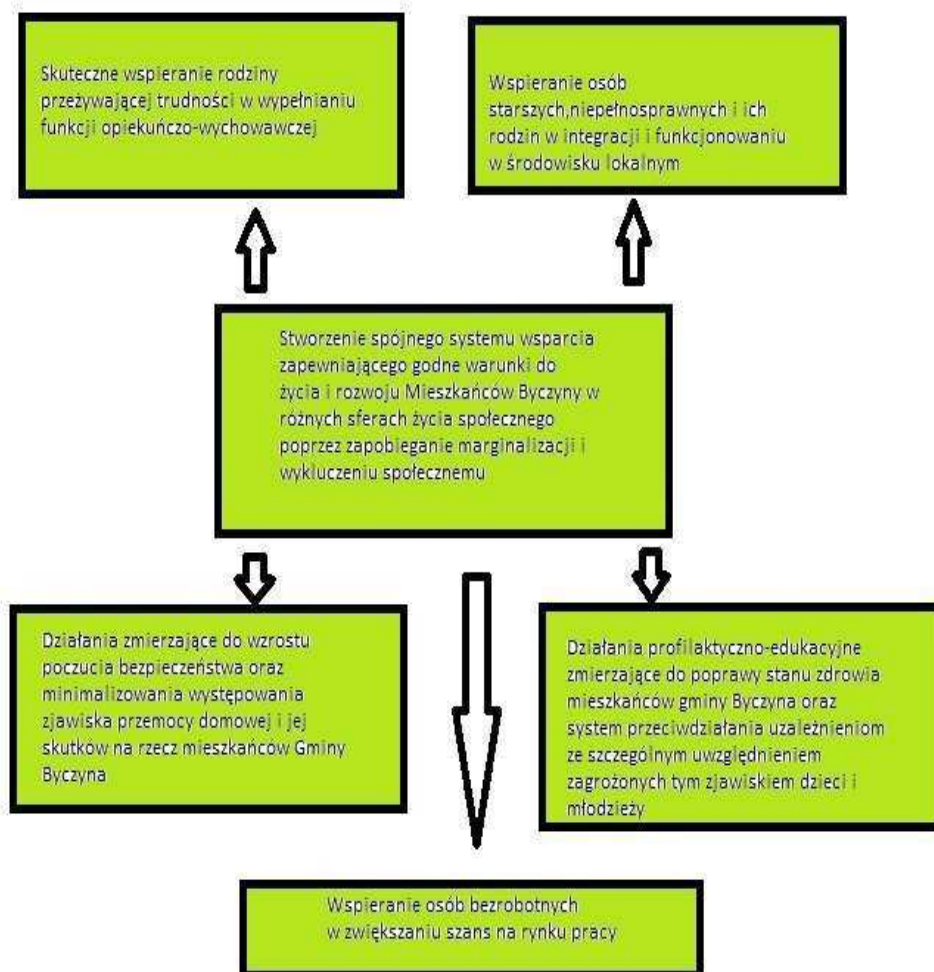
V. Adresaci strategii

Kluczowym zadaniem władz Gminy Byczyna jest zapewnienie wysokiego poziomu życia swoim mieszkańcom, a więc stworzenie możliwości i warunków do rozwoju we wszystkich dziedzinach życia. Na szczególną uwagę zasługują osoby, które z takich czy innych przyczyn samodzielnie nie są w stanie włączyć się w szereg przemian podnoszących warunki życiowe społeczności lokalnej. Specjalistyczne wsparcie tych osób stworzy im szansę do rozwoju, a co za tym idzie przełoży się na spadek liczby osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w gminie. Zakres zadań związanych ze sferą społeczną oddziałującą na standard życia mieszkańców jest bardzo szeroki. Wizja rozwoju gminy zostanie zrealizowana poprzez działania z zakresu: pomocy społecznej, sportu rekreacji, turystyki, edukacji, kultury i opieki zdrowotnej.

Zgodnie z powyższym założeniem, adresatami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych są mieszkańcy Gminy Byczyna, zarówno osoby samotne jak i rodziny, którzy wymagają pomocy w odzyskaniu sił, wiary w siebie i zdolności do samodzielnego funkcjonowania w środowisku lokalnym.

VI. Cele strategii

Diagram. Stworzenie spójnego systemu wsparcia zapewniającego godne warunki do życia i rozwoju Mieszkańców Byczyny w różnych sferach życia społecznego poprzez zapobieganie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu.

Źródło: Opracowanie własne

VII. Cele operacyjne

CEL OPERACYJNY					
I. Skuteczne wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej					
Cele szczegółowe	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki i ewaluacja	Przewidywane efekty	Źródła finansowania	Termin lata
1. Wspieranie rodzin z dziećmi w prawidłowym funkcjonowaniu w środowisku. 1.1. Systematyczna praca socjalna z rodziną. 1.2. wsparcie finansowe rodzin żyjących w niedostatku.	OPS; Urząd Miejski;	Ilość rodzin objętych pomocą	Poprawa funkcjonowania rodzin z dziećmi. Zmniejszenie liczby dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne	2017-2022
2. Organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży. 2.1. Organizacja wypoczynku letniego dla dzieci z rodzin ubogich i dysfunkcyjnych.	OPS; szkoły i świetlice funkcjonujące na terenie gminy; przedszkola Ośrodek Kultury Organizacje pozarządowe; Spółdzielnie socjalne	Liczba dzieci korzystających z wypoczynku;	Zmniejszenie zagrożeń wynikających z braku opieki w czasie wolnym od nauki. Rozwijanie zainteresowań i zdobywanie nowych umiejętności.	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne	2017-2022
3. Pomoc dzieciom z rodzin zagrożonych pozbawieniem lub ograniczeniem władzy rodzicielskiej poprzez wprowadzenie pracy asystenta rodziny.	OPS	Liczba zatrudnionych asystentów rodziny. Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny.	Stworzenie środowiska przyjaznego dzieciom i ich rodzicom. Poprawa funkcjonowania rodzin biologicznych.	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne	2017-2022
4. Realizacja Programu Wspierania Rodziny w Gminie Byczyna oraz opracowanie nowego programu	OPS Urząd Miejski Organizacje pozarządowe Spółdzielnie socjalne	Uchwała Rady Miasta Byczyny w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodziny w Gminie Byczyna	Wielopłaszczyznowe wsparcie rodziny w wypełnieniu swoich funkcji poprzez: - kształtowanie prawidłowych wzorów funkcjonowania rodziny, - tworzenie nowych form pomocy rodzinie, - aktywizowanie społeczności do harmonijnej współpracy na rzecz rodziny, - pomoc w opiece i wychowaniu	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne	2017-2022

			dziecka		
II. Wspieranie osób bezrobotnych w zwiększaniu szans na rynku pracy					
1. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych.	OPS w Byczynie PUP w Kluczborku CIS w Polanowicach	Liczba osób, które zostały objęte pomocą zgodnie z art. 34 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;	Poprawa sytuacji materialnej. Poprawa kondycji psychicznej. Możliwość nabycia nowych umiejętności zawodowych lub/i doświadczenia zawodowego. Możliwość podjęcia stałego zatrudnienia.	Budżet Gminy Środki zewnętrzne	2017-2022
2. Podejmowanie współpracy w zakresie upowszechniania informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej, usłudze pośrednictwa pracy oraz szkoleniach.	OPS w Byczynie PUP w Kluczborku CIS w Polanowicach	Liczba osób bezrobotnych objętych pomocą finansową OPS w Byczynie Liczba zawartych porozumień/tumów o współpracy	Możliwość podjęcia stałego zatrudnienia. Przekwalifikowanie zawodowe. Nabycie umiejętności poszukiwania zatrudnienia.	Budżet Gminy Środki zewnętrzne	2017-2022
III. Działania zmierzające do wzrostu poczucia bezpieczeństwa oraz minimalizowania występowania zjawiska przemocy domowej i jej skutków na rzecz mieszkańców Gminy Byczyna					
1. Rozbudowa systemu monitoringu obiektów i przestrzeni publicznych o szczególnie wysokim stopniu realnego zagrożenia bezpieczeństwa publicznego i/lub zakłócenia porządku publicznego.	KPP Urząd Miejski	Liczba środowisk objętych monitorowaniem; Liczba patroli policji;	Spadek przestępczości	Budżet Gminy Środki zewnętrzne	2017-2022
2. Realizacja działań edukacyjnych, profilaktycznych i prewencyjnych zmierzających do ograniczenia zagrożenia bezpieczeństwa publicznego.	KPP OPS Oświata	Liczba osób uczestniczących w spotkaniach, pogadankach, konkursach, warsztatach; Liczba podmiotów prowadzących ww. działania; Liczba podjętych działań.	Wzrost świadomości mieszkańców	Budżet Gminy Środki zewnętrzne	2017-2022
3. Realizacja Programu Wspierania Rodziny na lata 2016 – 2018 w Gminie Byczyna	OPS, KPP, Zespół Interdyscyplinarny, GKRPA, Oświata, Ochrona Zdrowia,	Liczba podmiotów realizujących działania w ramach Programu; Liczba osób i/lub rodzin korzystających ze wsparcia w ramach realizacji Programu.	Wzrost świadomości mieszkańców w zakresie społecznie pożądanego modelu rodziny prowadzący do zmniejszenia trudności w pełnieniu funkcji związanych z opieką, wychowaniem i skuteczną ochroną dzieci i młodzieży w rodzinach	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne	2017-2022
4. Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania	OPS, KPP, GKRPA, Oświata, Ochrona Zdrowia, CIS	Liczba podmiotów realizujących działania w ramach Programu; Liczba spotkań grup roboczych;	Zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej.	Budżet Gminy Środki zewnętrzne	2017-2022

<p>Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na w Gminie Byczyna</p> <p>5. Realizacja działań edukacyjnych, profilaktycznych i prewencyjnych zmierzających do ograniczenia występowania zjawiska przemocy domowej.</p>	<p>Oświata, Ochrona Zdrowia, OPS, KPP, GKRPA</p>	<p>Liczba realizowanych procedur NK; Liczba monitoringów. Liczba osób uczestniczących w spotkaniach, pogadankach, konkursach, warsztatach; Liczba podmiotów prowadzących ww. działania; Liczba podjętych działań</p>	<p>Wzrost świadomości mieszkańców</p>	<p>Budżet Gminy, Środki zewnętrzne</p>	<p>2017-2022</p>
<p>IV. Wspieranie osób starszych, niepełnosprawnych i ich rodzin w integracji i funkcjonowaniu w środowisku lokalnym</p>					
<p>1. Wzrost aktywności społecznej osób starszych i niepełnosprawnych.</p>	<p>OPS, Stowarzyszenia i Organizacje, Związek Emerytów i Rencistów, Urząd Miejski</p>	<p>Liczba placówek dziennego wsparcia promujących zdrowy i aktywny styl życia wśród osób starszych i niepełnosprawnych; Liczba spotkań integracyjno – kulturalnych.</p>	<p>Integracja osób starszych i niepełnosprawnych ze społeczeństwem; Wyrównywanie poziomu życia seniorów i osób niepełnosprawnych; Rehabilitacja społeczna; Pobudzanie aktywności osób starszych i niepełnosprawnych.</p>	<p>Budżet Gminy, Środki zewnętrzne</p>	<p>2017-2022</p>
<p>2. Zapewnieniu opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi i pozostawienie ich w środowisku naturalnym.</p>	<p>OPS, Oświata, Urząd Miejski</p>	<p>Liczba świadczeń medycznych realizowanych w warunkach domowych Liczba osób objętych pomocą w formie usług opiekuńczych Liczba niepełnosprawnych dzieci uczęszczających do przedszkoli i szkół Liczba uczestników Dziennego Domu Pobytu</p>	<p>Zmniejszenie czasu oczekiwania na przyznanie usług opiekuńczych. Zmniejszenie liczby osób kierowanych do domów pomocy społecznej. Aktywizacja zawodowa osób nieaktywnych zawodowo, które opiekują się niepełnosprawnym dzieckiem. Wyjście z izolacji i osamotnienia osób nieaktywnych zawodowo, które opiekują się niepełnosprawnym dzieckiem</p>	<p>Budżet Gminy, Środki zewnętrzne</p>	<p>2017-2022</p>
<p>3. Zapewnienie organizacji oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi poprzez utworzenie Środowiskowego Domu Samopomocy</p>	<p>Urząd Miejski, OPS, CIS, organizacje pozarządowe, spółdzielnie socjalne</p>	<p>Liczba uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy</p>	<p>Integracja osób z zaburzeniami psychicznymi ze społeczeństwem; Wyrównywanie poziomu życia osób z zaburzeniami psychicznymi Rehabilitacja społeczna; Pobudzanie aktywności osób z zaburzeniami psychicznymi</p>	<p>Budżet Państwa Środki zewnętrzne</p>	<p>2017-2022</p>
<p>V. Działania profilaktyczno – edukacyjne zmierzające do poprawy stanu zdrowia mieszkańców gminy Byczyna oraz systemu przeciwdziałania uzależnieniom, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożonych tym zjawiskiem dzieci i młodzieży</p>					
<p>1. Ochrona i promocja zdrowia</p>	<p>Placówki służby zdrowia,</p>	<p>Liczba osób biorących udział w</p>	<p>Poprawa stanu zdrowia</p>	<p>Budżet Gminy</p>	<p>2017-2022</p>

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE BYCZYNA NA LATA 2017-2022

<p>– działalność w zakresie profilaktyki zdrowotnej – organizowanie okresowych, przesiewowych działań.</p> <p>2. Prowadzenie działań edukacyjno – informacyjnych dla mieszkańców Gminy w formie spotkań i pogadań z przedstawicielami, m. in. służby zdrowia, szkoły, propagujących zdrowy styl życia.</p> <p>4. Monitorowanie sieci punktów sprzedaży alkoholu, w tym przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim.</p> <p>5. Podejmowanie działań profilaktyczno – edukacyjnych na rzecz używania alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych przez dzieci, młodzież i dorosłych.</p> <p>6. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu i innych środków psychoaktywnych i członków ich rodzin poprzez pomoc psychologiczną (prowadzenie terapii indywidualnej, grupowej, rodzinnej), pomoc prawną.</p>	<p>Lokalne media, GKRPA</p> <p>Placówki służby zdrowia; Powiatowa Komenda Policji; Szkoły; OPS, organizacje pozarządowe</p> <p>GKRPA</p> <p>Pełnomocnik ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; Oświata, GKRPA Jednostki ochrony zdrowia;</p> <p>Pełnomocnik ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; Jednostki ochrony zdrowia; UM GKRPA</p>	<p>okresowych badaniach</p> <p>Liczba uczniów uczestniczących w spotkaniach, pogadankach; Liczba podmiotów prowadzących ww. działania.</p> <p>Liczba monitoringów przez przedstawicieli GKRPA</p> <p>Liczba zrealizowanych działań; Liczba podmiotów zaangażowanych w podejmowanie działań</p> <p>Liczba udzielonych porad; Liczba podmiotów udzielających wsparcia; Liczba osób korzystających z pomocy.</p>	<p>mieszkańców.</p> <p>Wzrost świadomości wśród mieszkańców</p> <p>Zmniejszenie dostępności do alkoholu wśród dzieci i młodzież</p> <p>Zwiększenie wiedzy dzieci, młodzieży i osób dorosłych w zakresie uzależnień; Wybieranie zdrowego stylu życia.</p> <p>Poprawa sytuacji osób korzystających z pomocy; Poprawa relacji rodzinnych; Zwiększenie dostępności do udzielanych form pomocy.</p>	<p>Środki zewnętrzne</p> <p>Budżet Gminy Środki zewnętrzne</p> <p>Budżet Gminy Środki zewnętrzne</p> <p>Budżet Gminy Środki zewnętrzne</p> <p>Budżet Gminy Środki zewnętrzne</p>	<p>2017-2022</p> <p>2017-2022</p> <p>2017-2022</p> <p>2017-2022</p>
---	--	---	--	--	---

VIII. Źródła i ramy finansowe działań przewidzianych do realizacji w ramach strategii

Jednym z warunków realizacji celów zawartych w każdej strategii jest jej finansowanie. Zakłada się, że ramy finansowe „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Byczyna” obejmują lata 2017-2022, gdyż w tym okresie będą realizowane w sposób ciągły zdefiniowane cele operacyjne i szczegółowe.

Przewiduje się, że realizacja proponowanych celów i działań nastąpi przy wykorzystaniu następujących źródeł finansowania:

- środki własne pochodzące z budżetu gminy;
- środki przekazane gminie z budżetu państwa (dotacje);
- projekty w ramach środków z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz Unii Europejskiej;
- środki pochodzące z funduszy pomocowych Unii Europejskiej.

IX. Monitoring i ewaluacja

Monitoring i ewaluacja realizacji projektu służy sprawdzeniu czy planowane działania zostały zrealizowane oraz jaki jest ich wynik.

Monitoring ma na celu uzyskanie informacji na temat realizacji planowanych działań w zakresie ich czasu realizacji, założeń, źródeł finansowania oraz przełożenia na osiągnięcie rezultatów.

Postępy w realizacji strategii będą na bieżąco monitorowane przez Koordynatora Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, który na bieżąco będzie dokonywać kontroli realizowanych zadań. Długookresowy charakter planowania strategicznego w zakresie problematyki społecznej wymaga stałego śledzenia zmian prawnych, gospodarczych, politycznych,

społecznych i ich uwzględnienia w strategii. Dlatego wprowadzanie zmian w zapisach strategii jest niezbędne.

Monitorowanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych stanowi podstawowy warunek jej należytego wdrożenia.

Z uwagi na powyższe corocznie sporządzany będzie raport przez zespół monitorujący z realizacji celów oraz kierunków działań do końca maja za rok poprzedni i przedkładany Burmistrzowi Byczyny a następnie Radzie Miejskiej w Byczynie.

Cele monitoringu:

Monitoring ma na celu uzyskanie informacji na temat realizacji planowanych działań w zakresie ich czasu realizacji, założeń, źródeł finansowania oraz przełożenia na osiągnięcie rezultatów.

Cele ewaluacji:

Ewaluacja ma na celu uzyskanie informacji, czy osiągnięto zakładane rezultaty oraz czy pozwoliły one i w jakim stopniu na realizację celów strategii. Cele ewaluacji to:

- doskonalenie działań podejmowanych w ramach strategii,
- informacja o efektach wdrażania strategii oraz uzyskanie odpowiedzi na pytania związane z jej realizacją,
- wzrost jakości strategii,
- pogłębienie odpowiedzialności za wdrażanie strategii wśród wszystkich zainteresowanych jej funkcjonowaniem i efektami.

Kryterium ewaluacji:

Ewaluacja będzie prowadzona według kryterium adekwatności, trwałości oraz użyteczności. Zebrane informacje w ramach monitoringu i ewaluacji odpowiedzą na pytania czy i do jakiego stopnia cele strategii są odpowiednie do zmieniających się potrzeb i priorytetów na poziomie gminy.

Każde kryterium może być mierzone w różny sposób, co oznacza, że może posiadać różne miary jego wartości (wskaźniki). Na potrzeby ewaluacji i monitoringu przyjęte zostaną wskaźniki zaplanowane w strategii.

Proces ewaluacji strategii realizowany jest etapowo:

- ewaluacja ex-ante (przed rozpoczęciem) przeprowadzona została w trakcie planowania strategii. w fazie przygotowania zebrane zostały w poszczególnych obszarach silne oraz słabe strony, szanse i zagrożenia (analiza SWOT).
- ewaluacja mid-term (w połowie realizacji) przeprowadzona w połowie wdrażania strategii (z uwzględnieniem corocznych raportów z monitoringu i ewaluacji). Ma ona za zadanie ocenę adekwatności programu do lokalnych potrzeb oraz adekwatności podejmowanych działań w stosunku do realizacji przyjętych celów w wyniku działań monitoringowo – ewaluacyjnych w połowie realizacji strategii zostanie przeprowadzona analiza realizacji przyjętych działań w zakresie czasu ich realizacji, źródeł finansowania, występowania problemów oraz zagrożeń

dalszej realizacji. Ewaluacja i monitoring pozwoli między innymi na aktualizację diagnozy oraz weryfikację założeń strategii.

- przez cały okres realizacji strategii prowadzona będzie ewaluacja i monitoring on-going czyli ewaluacja bieżąca. Zebrane w ich toku informacje przyczynią się do identyfikacji oraz zapobiegania występującym problemom.
- ewaluacja ex-post (po zakończeniu) jest ewaluacją zewnętrzną i zostanie przeprowadzona na zakończenie strategii. Ma ona za zadanie ocenę adekwatności programu do lokalnych potrzeb. Zebrane informacje dadzą odpowiedź na pytanie czy i do jakiego stopnia cele strategii były odpowiednie do zmieniających się potrzeb i priorytetów na poziomie gminy.

Ewaluacja dostarczy także informacji na potrzeby planowania strategii w kolejnych latach.

Strategia jest dokumentem uwzględniającym programy i projekty, które zostały przyjęte do realizacji bądź będą przyjęte w późniejszym terminie. Ma charakter otwarty, może być ciągle aktualizowana, udoskonalana i mogą być modyfikowane kierunki i sposoby realizacji założonych celów. Będzie służyć także do pozyskiwania funduszy z Unii Europejskiej na realizację projektów ze sfery społecznej.

Jej opracowanie posłużyć ma lepszej, bardziej skutecznej, efektywniejszej realizacji działań na rzecz społeczności lokalnej w Gminie Byczyna.

Spis tabel

Tabela 1. Struktura wieku mieszkańców w latach 2013-2016	7
Tabela 2. Liczba urodzeń i zgonów w latach 2013 - 2015	7
Tabela 3. Migracje wewnętrzne – odpływ ludności z terenu Gminy Byczyna	8
Tabela 4. Migracje wewnętrzne – napływ ludności na terenie Gminy Byczyna	8
Tabela 5. Liczba osób i rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2013-2016	9
Tabela 6. Typy rodzin objętych pomocą społeczną.....	10
Tabela 7. Powody przyznania pomocy	11
Tabela 8. Ilość rodzin objętych pomocą asystenta rodziny w poszczególnych latach	13
Tabela 9. Rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie gminy Byczyna w latach 2013-2015	14
Tabela 10. Rodziny zastępcze funkcjonujące w 2016 r. na terenie Gminy Byczyna	15
Tabela 11. Realizacja programu „Rodzina 500+” w 2016 roku	15
Tabela 12. Jednorazowe świadczenie pieniężne z tytułu urodzenia dziecka w latach 2014-2016 .	16
Tabela 13. Charakterystyka osób bezrobotnych w Gminie Byczyna w latach 2013-2015	16
Tabela 14. Udział uczestników w latach 2013-2016 w Gminie Byczyna	17
Tabela 15. Wykonanie usług zdrowotnych w latach 2013-2016	18
Tabela 16. Podejmowane działania przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	19
Tabela 17. Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z porad w latach 2013-2015 tylko z terenu Gminy Byczyna.....	20
Tabela 18. Liczba osób objętych wsparciem w postaci usług opiekuńczych w latach 2013-2016 .	21
Tabela 19. Liczba osób skierowanych i przebywających w domach pomocy społecznej oraz odpłatność gminy za pobyt mieszkańców w tego rodzaju placówkach stacjonarnych w latach	

2013-2016	22
Tabela 20. Liczba uczniów w placówkach oświatowych	23
Tabela 21. Zestawienie danych dotyczących procedury „Niebieskie Karty” w okresie od 2013 roku do 2016 r. na terenie Gminy Byczyna	25
Tabela 22. Zestawienie przestępstw popełnionych na obszarze Gminy Byczyna	26
Tabela 23. Zestawienie wykroczeń popełnionych na obszarze Gminy Byczyna	27

